

съзнание и самосъзнание у нас в много отношения имат самочувствието на част от турската народност и нация, а следователно и на носители на самочувствието на последните. Оттук и тяхното традиционно пренебрежение към нетурските привърженици на исляма у нас, а следователно и нежеланието им да допускат смесени бракове и семейства с тях в мащаби, застрашаващи самочувствието им на “баш правоверни”. А това отношение към нетурските привърженици на исляма важи с още по-голяма сила към циганите (поради обясними обществено-исторически обстоятелства и причини, на които ислямът нито се е противопоставил, нито е могъл да влияе за тяхната ликвидация).

Ако се излиза от казаното по-горе, при изследването и осветлението на смесените бракове и семейства между цигани и хора с турско етническо съзнание и самосъзнание у нас следва да се вземат под внимание няколко предварителни съображения.

Първо. Много е трудно да се установи дали са налице смесени бракове, когато те са дело на различни групи цигани и особено пък в случаите, когато те не се определят като роми, а се манифестират като принадлежащи към други етноси. Така например, между турцизираните и турчеещите се цигани и циганите християни се създават едни или други бракове. Твърде често обаче те не се квалифицират като смесени бракове на междугрупова основа в рамките на един и същи етнос, а като такива на междуетническа основа, - тоест като бракове между цигани и “турци”. Към такава оценка и квалификация на този вид смесени бракове води и традиционното деление на циганите у нас на “дасикане рома” (български цигани, цигани християни) и “хорохане рома” (турски цигани, цигани мюсюлмани), което деление немалко роми тълкуват не в неговия религиозен план и смисъл, а като съответстващо на етническата им определеност.

Във връзка с това искам да отбележа още нещо. Моите дългогодишни наблюдения и проучвания на циганите и техните проблеми навеждат на извода, че поради някои предубеждения от страна на част от българите към циганите и поотвореното отношение към тях от страна на мюсюлманите се забелязва (особено през последните 10-15 години) един ди-